

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної роботи

Антон ПАНТЕЛЕЙМОНОВ

08 2021 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Регіональні системи міжнародних відносин

рівень вищої освіти: другий (магістерський)

галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма: «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

вид дисципліни: обов'язкова

факультет міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

2021/2022 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу

«17» серпня 2021 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри міжнародних відносин міжнародної інформації та безпеки, канд. політ. наук Олег ГАЙКО

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин, міжнародної інформації та безпеки.

Протокол від «17» серпня 2021 року № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Людмила НОВІКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
назва освітньої програми

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

(підпис)

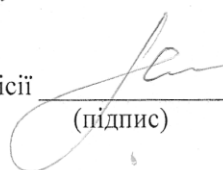
Ірина ЗАСТАВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету міжнародних економічних відносин і туристичного бізнесу

Протокол від «17» серпня 2021 року № 1

Голова навчально-методичної комісії

(підпис)

Лариса ГРИГОРОВА-БЕРЕНДА
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Регіональні системи міжнародних відносин» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» підготовки магістра за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Регіональні системи міжнародних відносин» є формування у здобувачів системного розуміння регіональних систем, ознайомлення із основними регіональними системами в сфері міжнародних відносин.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Регіональні системи міжнародних відносин» є:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК1. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасним знаннями.

ЗК 3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК12. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

- формування наступних спеціальних (фахових) компетентностей:

СК 1. Здатність виявляти та аналізувати природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, типи та види міжнародних акторів, сучасні тенденції розвитку світової політики.

СК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення щодо здійснення міжнародної та зовнішньополітичної діяльності.

СК 3. Здатність обґрунтовувати вибір шляхів вирішення завдань професійного характеру у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та регіональних студій, критично оцінювати отримані результати та обґрунтовувати прийняті рішення.

СК 4. Здатність аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні та суспільні відносини, політичні та суспільні системи.

СК 9. Здатність виявляти та аналізувати особливості розвитку країн та регіонів, сучасних глобальних, регіональних та локальних процесів, та місця в них України.

СК 10. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

СК 11. Здатність аналізувати природу зовнішньої політики та міжнародних відносин, еволюцію підходів до їх формування та здійснення, принцип організації та функціонування інститутів зовнішньої політики, прогнозувати систему міжнародних відносин.

СК 12. Здатність аналізувати природу, динаміку, принципи регіональних інтеграційних процесів.

СК 14. Здатність оцінювати зміст та основні напрями діяльності міжнародних організацій в сфері безпеки та сучасних стратегій забезпечення національної та регіональної безпеки.

СК 16. Здатність визначати особливості, характер та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5 Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	
Семестр	
1-й	
Лекції	
16 год.	
Практичні, семінарські заняття	
16 год.	
Лабораторні заняття	
Не передбачені	
Самостійна робота	
88 год.	
Індивідуальні завдання	
Не передбачені	

1.6. Заплановані програмні результати навчання

РН 1 - знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.

РН 5 - критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.

РН 7 - аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав.

РН 10 - оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.

РН 13 - розробляти та реалізовувати проект прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики.

РН 15 - формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 16 - аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.

РН 19 - брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.

РН 20 - організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.

РН 21 - оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.

РН 22 - демонструвати здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах

Системний підхід в міжнародних відносинах. Поняття і проблема визначення регіональної системи. Підходи і принципи класифікації регіональних систем. Регіональна система як оптимальний аналітичний інструмент дослідження міжнародних відносин.

Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем

Теорія міжнародної системи М. Каплана. «Плоский світ» Т. Фрідмана. Центр і периферія в Світ-системному аналізі. Проблематика розвитку периферії в теорії залежності. Проблематика розвитку регіонів в теоріях глобалізації. Теорія комплексу регіональної безпеки Б. Бузана. Конструктивістський підхід А. Вендта

Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин

Передумови і наслідки європейської інтеграції. ЄС як регіональна система. Політичний та економічний аспект ЄС. Ціннісний вимір європейської інтеграції. Міжнародна суб'єктність ЄС,

Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин

Північна Америка як регіональна система. Політичний, економічний та культурний аспекти північноамериканської регіональної системи. Роль США в регіоні. Перспективи економічної інтеграції між США, Канадою та Мексикою в рамках проекту NAFTA.

Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин

Латинська Америка як регіон. Політична та економічна стабільність Латинської Америки. Конкурентні переваги Латинської Америки. Аргентина vs Бразилія: істориична конкуренція за домінування в регіоні.

Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин

Африка як регіональна система. Проблема політичної та економічної модернізації регіону. Політична стабільність та суб'єктність регіону. Вплив західних транснаціональних корпорацій та Китаю на регіон.

Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин

Південно-Східна Азія як регіон. Роль економіки в політичній суб'єктності регіону. Вплив Південно-Східної Азії на міжнародні процеси.

Тема 8. Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин

Близький Схід як регіон. Політична та інституційна стабільність регіону. Проблема політичної суб'єктності регіону. Соціально-економічне розшарування в рамках регіону.

Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин

Перспективи Китаю в якості самостійної регіональної системи міжнародних відносин. Економічна модернізація регіону. Проблем формування внутрішнього ринку. Глобальний вплив та геополітичні амбіції Китаю.

Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі

Проблема суб'єктності пострадянського простору. СНД як тимчасовий варіант економічної і політичної консолідації пострадянського простору. Політична, економічна та інституційна стабільність на пострадянському просторі. Політична та геополітична фрагментація пострадянського простору.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах	12	2	2			8						
Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем	14	2	2			10						
Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин	14	2	2			10						
Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин	12	2	2			8						
Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8						
Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8						
Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин	10	1	1			8						
Тема 8. Близький Схід як регіональна система	10	1	1			8						

міжнародних відносин												
Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин	14	2	2			10						
Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі	14	2	2			10						
Усього годин	120	16	16			88						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах	2
2	Теоретичні підходи до визначення регіональних систем	2
3	ЄС як регіональна система міжнародних відносин	2
4	Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин	2
5	Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин	1
6	Африка як регіональна система міжнародних відносин	1
7	Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин	1
8	Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин	1
9	Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин	2
10	Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі	2
	Разом	16

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Тема 1. Поняття регіональної системи в міжнародних відносинах. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних доповідей на визначену тему (на вибір).	8
2	Тема 2. Теоретичні підходи до визначення регіональних систем. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних	10

	видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	
3	Тема 3. ЄС як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	10
4	Тема 4. Північна Америка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
5	Тема 5. Латинська Америка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
6	Тема 6. Африка як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
7	Тема 7. Південно-Східна Азія як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	8
8	Тема 8. Близький Схід як регіональна система міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір), підготувати груповий SWOT-аналіз.	8
9	Тема 9. Перспективи формування китайської регіональної системи міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
10	Тема 10. Проблеми і перспективи формування регіональної системи міжнародних відносин на пострадянському просторі. <i>Завдання:</i> Опрацювання навчальної літератури, аналіз періодичних видань, бути готовим відповідати на усні питання практичного заняття, підготовка індивідуальних та групових доповідей на визначену тему (на вибір).	10
	Разом	88

6. Індивідуальні завдання

Не передбачено

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Регіональні системи міжнародних відносин»

Шифр РН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН 1	Знати та розуміти природу, джерела та напрями еволюції міжнародних відносин, міжнародної політики, зовнішньої політики держав, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики.	Пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний, метод оволодіння новими знаннями тощо.	Підготовка відповідей за навчальними питаннями теми, усне опитування та навчальна дискусія; підготовка та захист доповідей, презентацій доповідей (в тому числі за результатами групової роботи), підготовка і презентація SWOT-аналізу (за результатами групової роботи), екзаменаційна робота.
РН 5	Критично осмислювати та аналізувати глобальні процеси та їх вплив на міжнародні відносини.	-/-	-/-
РН 7	Аналізувати та оцінювати проблеми міжнародної та національної безпеки, міжнародні та інтернаціоналізовані конфлікти, підходи, способи та механізми забезпечення безпеки у міжнародному просторі та у зовнішній політиці держав	-/-	-/-
РН 10	Оцінювати та аналізувати міжнародні та зовнішньополітичні	-/-	-/-

	проблеми та ситуації, пропонувати підходи до вирішення таких проблем.		
RH 13	Розробляти та реалізовувати проект прикладних досліджень міжнародних відносин, зовнішньої та світової політики	-/-	-/-
RH15	Формулювати задачі моделювання, створювати і досліджувати моделі об'єктів і процесів міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
RH 16	Аналізувати та оцінювати сучасні стратегії забезпечення національної та регіональної безпеки.	-/-	-/-
RH 19	Брати участь у професійній дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій, поважати опонентів та їхню точку зору, доносити до фахівців та широкого загалу інформацію, ідеї, проблеми, рішення та власний досвід з фахових проблем.	-/-	-/-
RH 20	Організовувати та вести професійні дискусії у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики, суспільних комунікацій та регіональних студій.	-/-	-/-
RH 21	Оцінювати результати власної роботи і відповідати за особистий професійний розвиток.	-/-	-/-
RH 22	Демонструвати	-/-	-/-

	здатність до подальшого навчання з високим рівнем автономності.		
--	---	--	--

8. Методи контролю

Основними критеріями оцінювання поточної успішності здобувачів є участь у семінарах, самостійна робота над вивченням основних джерел.

Передбачена форма підсумкового контролю – залік.

Сума балів за виконання завдання на практичному занятті складає:

Тема 1 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 2 – 3 бали: : захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 3 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 5 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи - 2 бал.

Тема 6 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 7 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 8 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, презентація SWOT-аналізу за результатами групової роботи – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 9 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Тема 10 – 3 бали: захист презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, захист презентацій доповідей за результатами групової роботи – 2 бал.

Сума балів за виконання завдань для самостійної роботи складає:

Тема 1 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал, виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 2 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання індивідуальних презентацій доповідей – 1 бал, виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 3 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 4 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 5 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 6 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 7 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 8 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій групових доповідей – 1 бал.

Тема 9 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Тема 10 – 3 бали: підготовка відповідей за навчальними питаннями – 1 бал; виконання презентацій індивідуальних доповідей – 1 бал; виконання презентацій доповідей за результатами групової роботи – 1 бал.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів на семінарських заняттях:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем семінарських занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного семінарського заняття, висока активність роботи на семінарському занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених семінарських занять, виконання завдань до кожного семінарського заняття, активна робота на семінарських заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та семінарських занять, відпрацювання тем пропущених та семінарських занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем

	пропущених семінарських занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на семінарських заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та семінарських занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на семінарських заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та семінарських занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та семінарських занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та семінарських занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на семінарських заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача є підсумковий контроль. Підсумковий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового заліку в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни.

Залікова робота містить три відкриті питання, одне питання оцінюється в 10 балів, два питання оцінюються по 15 балів.

Оцінювання знань та умінь здобувачів при підсумковому контролі здійснюється відповідно до наступних критеріїв:

Кількість балів	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач цілком і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
29-34	Здобувач достатньо повно і всебічно розкрив усі питання, вільно оперує термінологією і поняттями, демонструє знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.
18-28	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, але спостерігаються деякі упущення при відповіді на питання, обґрунтування неточні. Не підтверджуються достатньо обґрунтованими доказами.
10-17	Здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але при цьому слабо орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.

0-9	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.
-----	--

Загальна сума балів семестрового та підсумкового контролю складає «100».

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота										Всього	Залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	60	40	100
Завдання на практичному занятті												
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			
Завдання для самостійної роботи												
3	3	3	3	3	3	3	3	3	3			

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

10. Рекомендована література

Основна література

1. Fox J. Religion, Civilization, and Civil War: 1945 through the New Millennium. Lexington books. 2005. 312 p..
2. Reus-Smit C., Snidal D. The Oxford Handbook of International relation. New York: Oxford University Press. 2008. 772 p.
3. Booth K. Theory of World Security. Cambridge University Press, 2007. 496 p.
4. Buzan B., Wæver O. Regions and Powers: The Structure of International Security. Cambridge: Cambridge University Press, 2004. 596 p.
5. Ачкасов В. А., Ланцов С. А. Мировая политика и международные отношения: Учебник. Москва: Аспект Пресс, 2011. 480 с.
6. Шергін С. О. Політологія міжнародних відносин : навч. посіб. Київ : Дипломатична академія України при МЗС України, 2013. 204 с.
7. Порівняльна політика. Основні політичні системи сучасного світу / за заг. ред. В. Бакірова, М. Сазонова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2008. 576 с.
8. Шергін С. О. Парадигмальна еволюція в політології міжнародних відносин. Освіта регіону. 2012. №1. С. 132-146.

Допоміжна література

1. Goldstein J. S. International relations, 2006-2007 Edition. New York : Pearson Longman, 2007. 597 p.
2. Хардт М. Империя. Москва: Праксис, 2004. 440 с.
3. Хардт М. Множество: война и демократия в эпоху империи. Москва: Культурная революция, 2006. 559 с.
4. Бринолфссон Э. Новый мировой порядок. URL: <https://hvylya.net/analytics/society/novy-j-mirovoj-poryadok.html> (дата звернення: 29.08.2021).
5. Уолтц К. Человек, Государство и Война: теоретический анализ // Теория международных отношений: Хрестоматия / Под ред. П. А. Цыганкова. Москва: Гардарики, 2002. С. 93 – 110.
6. Фридман Дж. Горячие точки. Геополитика, критика и будущее мира. СПб.: Питер, 2016. 400 с.
7. Валлерстайн И. Миросистемный анализ: Введение. М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 248 с.
8. Валлерстайн И. Анализ мировых систем и ситуация в современном мире; пер. с англ. П. М. Кудюкина. СПб. : Издательство «Университетская книга», 2001. 416 с.
9. Арриги Д. Адам Смит в Пекине: Что получил в наследство XXI век; пер. с англ. Т.Б. Менская. М.: Институт общественного проектирования, 2009. 456 с.
10. Арриги Д. Долгий двадцатый век. Деньги, власть и истоки нашего времени; пер. с англ. А. Смирнова и Н. Эдельмана. – М.: Издательский дом «Территория будущего», 2006. 472 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

Стокгольмський інститут проблем миру <http://sipri.org>
Аналітичний центр RAND <https://www.rand.org/>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес в університеті здійснюється за змішаною формою навчання, а саме:

- дистанційно (за затвердженим розкладом занять) на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Moodle проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи;
- дистанційно на платформі Google Classroom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи ;<https://classroom.google.com/u/0/c/NDExOTA4NzMwOTQy?hl=ru>
- аудиторно (за затвердженим розкладом занять) проводяться 10% практичних та семінарських занять у навчальних групах кількістю до 20 осіб з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти залік в тестовій формі дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі

13. Перелік питань до заліку

1. Системний підхід в міжнародних відносинах.
2. Поняття і проблема визначення регіональної системи.
3. Базові підходи до класифікації регіональних систем.
4. Регіональна система як аналітичний інструмент дослідження міжнародних відносин.
5. Теорія міжнародної системи М. Каплана.
6. «Плоский світ» Т. Фрідмана.
7. Центр і периферія в Світ-системному аналізі.
8. «Теорія залежності»: проблематика розвитку периферії.
9. Проблематика розвитку регіонів в теоріях глобалізації.
10. Теорія комплексу регіональної безпеки Б. Бузана.
11. Передумови і наслідки європейської інтеграції.
12. ЄС як регіональна система.
13. Політичний та економічний аспект ЄС.
14. Ціннісний вимір європейської інтеграції.
15. Міжнародна суб'єктність ЄС,
16. Північна Америка як регіональна система.
17. Політичний, економічний та культурний аспекти північноамериканської регіональної системи.
18. Роль США в північноамериканському регіоні.
19. Перспективи економічної інтеграції між США, Канадою та Мексикою в рамках проекту NAFTA.
20. Латинська Америка як регіон.
21. Проблема політичної та економічної стабільності Латинської Америки.
22. Конкурентні переваги Латинської Америки.
23. Аргентина vs Бразилія: історична конкуренція за домінування в регіоні.
24. Африка як регіональна система.
25. Проблема політичної та економічної модернізації африканського регіону.
26. Політична стабільність та суб'єктність африканського регіону.
27. Вплив західних транснаціональних корпорацій та Китаю на африканський регіон.
28. Південно-Східна Азія як регіон.
29. Роль економіки в політичній суб'єктності Південно-Східній Азії.
30. Вплив Південно-Східної Азії на міжнародні процеси.
31. Близький Схід як регіон.
32. Політична та інституційна стабільність Близького Сходу.
33. Проблема політичної суб'єктності Близького Сходу.
34. Соціально-економічне розшарування в країн Близького Сходу.
35. Перспективи Китаю в якості самостійної регіональної системи міжнародних відносин.
36. Економічна модернізація Китаю.
37. Проблем формування внутрішнього ринку в Китаї.
38. Глобальний вплив та геополітичні амбіції Китаю.
39. Проблема суб'єктності пострадянського простору.
40. СНД як тимчасовий варіант економічної і політичної консолідації пострадянського простору.
41. Політична, економічна та інституційна стабільність на пострадянському просторі.
42. Політична та геополітична фрагментація пострадянського простору.